

A M. kir. Ferencz József-Tudományegyetem Állatrendszertani
Intézetéből.

Igazgató: Dr. FARKAS BÉLA.

A cserepessori-mocsarak madárvilága.

Irta: Dr. ZILAHY-SEBESS GÉZA.

A szegedi Cserepessori-tó és a közelében fekvő mocsarak a tó lecsapolása előtt kedvenc tanulmányi területét képezték Egyetemünk biológiai irányú intézeteinek. Gazdag mocsári állat- és növényvilága szinte vonzotta magához a kutatót. Az itt megforduló madártársaság is rég megfigyelés tárgyát képezte és erről Gelei József és Györfly István tollából nem egy közlemény látott napvilágot.¹ Nekem is feltűnt e terület madárgazdasága és fokozott figyelemmel gyűjtöttem innen az Állatrendszertani Intézet gyűjteménye számára az 1931—34-es években. Elég szép fajsorozatot kaptam.

E terület fészkelésre nem volt nagyon alkalmas az emberek közelsége és a mellette elterülő katonai gyakorlótér miatt. Nem is találtam ott csak egy-két szárcsa, vizityúk, kis- és búbos-vöcsök fészket. A fészkelés és fiókanevelés ideje alatt emiatt általában szegényes, egyhangú volt a madárvilága. A nyárvégi kóborlások idején azonban egyszerre változatossá lett, megélénkült és ilyen volt egészen az őszi vonulás befejeződéséig. Az innen előkerült érdekesebb madarak is mind a nyárvégi kóborlók és az őszi vonulók közül kerültek ki. Tavaszi vonuláskor a fészkelő-területekre való sietés miatt sokkal kevesebb madár szállott meg itt pihenőre, így természetesen a koratavaszi madárvilág nem nyújtott olyan változatos képet,

¹ Gelei J.: Kisebb ornithologiai tapasztalatok Szeged környékén, Természet 1929. 13—14. sz.; Györfly I. Tierwelt des Sees, Vogel. Verhandl. Intern. Verein. f. theor. u. angew. Limnologie Bd. V. Teli I. 1931. S. 118—120.

mint az őszi. Télen a fagymentes területén (az artézi-kuti lefolyó környéke) a különböző kacsák és búbárrécék találtak jó gyülekező-helyre.

A következőkben — helyszűke miatt — csak egyszerűen felsorolom azokat a fajokat, melyeket én e területről begyűjtöttem, vagy ott láttam. A nevek melletti betűjelzések a madarak ott-tartózkodása és a gyűjtés idejére, — de csak e területre — vonatkoznak. T. = tavaszi vonuláskor, F. = fészkelés idején, Ny. = nyárvégén, Ő. = ősszel, Té. = télen). Saját adataimmal párhuzamosan közlöm azoknak a madaraknak a nevét is, melyeket Györffy a fenti dolgozatában ismertetett innen.

Saját gyűjtéseim eredménye :

Györffy adatai :

Hydrochelidon nigra L. Kormos szerkő.	Ny.
Sterna hirundo L. Halász csér.	Ny.
Larus ridibundus L. Danka sirály.	Ny. Ő.
Vanellus capella Schaeff. Bibic.	Ny.
Aegialitis hiaticula L. Nagy örvöslile.	Ő.
„ dubia Scop. Kis „ ²	Ő.
Totanus calidris L. Fűtyülő cankó.	Ny.
„ fuscus L. Kormos cankó.	Ny. Ő.
„ glareola L. Réti cankó.	Ny.
Actitis hypoleucos L. Pataki zátonyfutó.	Ny.
Pavoncella pugnax L. Paizsos cankó.	T. Ny.
Tringa subarquata Güld. Sarlós partifutó.	Ő.
Phalaropus lobatus L. Vékonycsőrű vizi.	Ny.
Gallinago gallinula L. Kis sárszalónka.	T. Ő.
„ scolopacina Bp. Közép sárszal.	T. Ő.
Fulica atra L. Szárcsa.	T. F. Ny. Ő.
Gallinula chloropus L. Vizityúk.	T. F. Ny. Ő.
Ortygometra porzana L. Pettyes vizicsibe.	T.
„ parva Scop. Kis vizicsibe.	T.
Ardea cinerea L. Szürke gém.	T. Ny. Ő.
„ purpurea L. Vörös gém.	Ny. Ő.
Egretta garzetta L. Kis kócsag.	Ny.
Ardeola ralloides Scop. Tyukgém.	Ny.
Nycticorax griseus. L. Bakcsó.	T. Ny.
Ardetta minuta L. Kis gém (Pocgém).	T. Ny.
Ciconia alba Bechst. Fehér gólya.	T. Ny.
Plegadis falcinellus L. Batla	Ny.
Anser (Chen) hyperboreus Pall. Sarki lúd.	Te.
1932, télen 4 drb.-ot láttam a tó jegén.	
Anas boschas L. Tökés réce.	Egész évben.
„ querquedula L. Bőjtő réce.	T.

Hydrochelidon nigra
Sterna hirundo
Larus fuscus
Larus ridibundus
Vanellus capella
Charadrius dubius
Totanus calidris
Fulica atra
Gallinula chloropus
Ardea cinerea
Ardea purpurea
Nycticorax griseus
Ardetta minuta
Platalea leucorodia
Anser fabalis
Anser albifrons
Anas boschas
Anas querquedula
Anas crecca
Dafila acuta
Spatula clypeata
Nyroca ferina
Nyroca ferruginea
Nyroca clangula
Mergus merganser
Mergus serrator
Mergus albellus
Podiceps cristatus
Podiceps nigricans

<i>Anas crecca</i> L. Apró réce.	T. Ő.
<i>Dafila acuta</i> L. Nyilas réce.	T.
<i>Spatula clypeata</i> L. Kanalas réce.	T. Ő.
<i>Aythya</i> ² <i>ferina</i> L. Barát réce.	Ő.
„ <i>nyroca</i> Güld. Cigány réce. ²	Ny.
„ <i>clangula</i> L. Kerce réce.	Té.
<i>Podiceps cristatus</i> L. Búbos vöcsök.	T. F. Ny. Ő.
„ <i>nigricollis</i> Břhm. Fekete- nyakú vöcsök.	Ő.
„ <i>nigricans</i> Scop. Kis vöcsök.	T. F. Ny. Ő.
<i>Colymbus arcticus</i> L. Közönséges buvár.	Ő.
<i>Motacilla alba</i> L. Barázda billegető.	T. Ő.
„ <i>boarula</i> Penn. Hegyi billegető.	Ő.
„ <i>flava</i> L. Sárga billegető.	T. Ny.
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> L. Foltos nádi poszáta.	Ny.

Fenti felsorolásokból kitűnik, hogy a Győrffy-féle felsorolásban 7 olyan madár neve szerepel, melyeket nekem nem volt alkalmam e területen megfigyelni. Ezeket is hozzávéve az általam megfigyelt madarak sorozatához, 51 madárfajnak nyújtott ideiglenes, vagy állandó otthont e mocsár. Ornithológiai tekintetben mindenesetre nagy kár, hogy ezt az érdekes területet kiszáraitották.

Die Vogelwelt der Sümpfe: Cserepessor bei Szeged.

Aufzählung der im Jahre 1931—34. erlegten Vögel im Vergleich mit den früheren Beiträgen von Győrffy.

² *Aegialitis dubia* = *Charadrius dubius*, *Aythya* = *Nyroca*, *Nyroca ferruginea* = *Aythya nyroca*.